

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei
Studentii plătesc pe jumătate

Strălnăitatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR :

Observațiuni asupra Proiectului de lege, prezentat de d-l ministru de justiție, asupra Corpului de avocați, (urmare) de d-l Em. M. Dan.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Curtea de casație, s. I: *Moise Acherman cu Costache Crăescu*.
Idem, s. II: *Elena T. Eftimiu cu Prim. Capitalei*.

Curtea de apel București, s. I: *Radu Bălcă* (apel corecțional),
cu o Adnotație de d. Ștefan Scriban.

Tribunalul Ilfov, secția I: *Dionisie Mihail cu Maria Ionescu*.
Judecătoria Ocolului Dorohoi: *Ion Tănase cu Gheorghe Cucu și Iancu Abramovič*.

Principiile unei noi refutații a doctrinei socialiste, de d. N. Petrescu Comnen.

Observațiuni asupra Proiectului de lege, prezentat de d-l ministru Eug. Stătescu, asupra Corpului de avocați

(Urmare) (*)

Tot în acest capitol găsim în art. 17, 18 și 19 tratată materia obligațiunilor profesionale.

Art. 17 prevede oare cari reguli de conduită pe cari avocatul trebuie să le respecte în exercitarea profesiei sale, precum și sancțiuni în cas de abateri.

În art. 18 găsim o curioasă dispozițiune privitoare la onorariul avocaților.

Iată ce ne spune acest articol :

Art. 18. Este interzis avocatului să se intereseze, direct sau indirect, în câștigarea proceselor sau să facă clienților proces pentru neplată de onorariu. Ori-ce convențiune de onorariu nu constituie în favoarea avocatului de cât o creață naturală care nu dă drept la acțiune în justiție.

Se exceptează convențiunile de onorariu încheiate înainte de promulgarea legii de față și a căror anterioritate se dovedește fie prin dată certă, fie prin ori ce alte împrejurări de fapt, de natură a stabili în mod ne îndoios anterioritatea convențiunii.

Tribunalele vor putea însă reduce onorariile stipulate în aceste convențiuni, dacă ele sunt excesive și în disproporție cu munca și timpul ce avocatul a depus în executarea lor.

Ași fi dorit foarte mult ca proiectul să fie în-

soțit de o expunere de motive pentru ca să vedem căror considerațiuni se poate datori necesitatea înscrierii în lege a unei dispozițiuni, care 'mi se pare nedreaptă și cu deservășire nepotrivită timpului în care trăim.

A existat odinioară, în primele timpuri ale Grecilor și Romanilor, principiul gratuității oficiului de avocat, dar auz existat în acele vremuri și motive cari să explice această stare de lucruri.

Prima formă a oficiului de avocat o găsim la Romani, în legătura ce exista între patron și client.

Între îndatoririle pe cari patronul le avea față de client, era și aceea de a-l reprezenta înaintea tribunalului. Negreșit că în acest sistem de apărare basat pe o stare de organizațiune socială, «patronatul», nu putea fi vorba de exercitarea unei adevărate profesii, dar cum zic, aceasta s'ar putea considera ca o primă formă, în care vedem apărând oficiul de avocat.

În această formă însă nu găsim gratuitatea, fiind-că știm că clientul la rindul său era dator să se supună patronului, să muncească pentru dânsul, să-l urmeze în război etc.

Mai târziu, patronul este înlocuit în această îndatorire a reprezentării clientului în justiție, de adevărați profesioniști, cari erau mai în curent cu progresele științei dreptului și cari găseau la bară mijlocul de a se produce, de a câștiga strălucirea ce înconjura pe aceia cari dovedeau un talent superior oratoric.

«C'estait — zice Laroche-Flavin — le principal moyen de l'état populaire des Romains de parvenir aux grandes charges que d'estre bon avocat» (1).

În această stare de lucruri, reprezentarea în justiție și apărarea intereselor altuia, era cu deservășire gratuită. «*Vetitum quippe erat lege Cincia munerali, ne quis, ob causam orandam, pecuniam donumve acciperet*» (2).

(1) Liv. 3 p. 23.

(2) Tacit. Ann. lib. 11, No. 5.— Dalloz, T. 5, No. 17, p. 460

Și atunci, ca și astăzi până la oare care punct, «bara» era mijlocul cu ajutorul căruia se ridicau acei cari având un real talent, aspirați să ocupe cele mai înalte demnități politice.

Cu vremea însă, cu înmulțirea populației și a nevoilor, legea Cincia cade în desuetudine și profesioniștilor avocați li se acordă acțiune pentru plata onorariului: «*Si remunerandi gratia locus intervenit, erit mandati actio*» (3).

De atunci, nimeni și nicăeri nu s'a contestat dreptul avocatului de a fi plătit pentru munca lui.

În Franța, înainte de decretul din 14 Decembrie 1810, tradițiunea era că avocatul trebuie să fie plătit înainte, și se considera ca «une grande inconvenance» pedepsit prin avertisment disciplinar, faptul că avocatul s'ar fi prezentat acasă la client pentru a-i cere onorariul. La 1810 însă, prin decretul din 14 Decembrie, în articolele 37, 43 și 44 s'a înscris formal dreptul pentru avocat de a reclama prin justiție onorariul său, rămânând judecătorului facultatea de a-l reduce în cazul când 'i s'ar părea exagerat.

Astăzi, nu cunosc țară, în care avocatul să nu aibă drept a reclama în justiție, ca ori-ce alt profesionist, prețul muncii sale.

În Germania, Austria, Italia, Spania, Anglia, Belgia, Olanda, Elveția, Turcia, Statele-Unite, este înscris în lege acest drept, ba încă în unele din aceste state d. ex. în Germania și Turcia este înscris formal dreptul de retențiune asupra pieselor procesului, pe care avocatul 'l poate exercita până în momentul achitărei.

Și e firesc ca lucrurile să se petreacă ast-fel. Trăim într'o vreme când lupta pentru existență e din ce în ce mai încordată, când mulți oameni, unii din deprindere, alții siliți de nevoile vieții, sunt foarte străini de sentimentul împlinirii datoriei. Și dacă în alte vremuri, când oamenii aveau un cult pentru respectarea angajamentelor și pentru îndeplinirea datoriilor, munca era glorificată și răsplătită, de sigur că în vremile noastre, munca trebuie nu numai să ocupe același loc de onoare, dar încă să fie pusă cât mai mult la adăpostul dejucării lor celor de rea credință.

Înțeleg crearea unor dispozițiuni energice, cari să asigure pe cel ce a depus munca și talentul său în serviciul altora, că nu va fi nici odată victima bunei sale credințe; dar să împedici pe profesionistul care cu sfatul, cu munca, cu sirguinta lui, a salvat cinstea și avutul cui-va, 'l-a îmbogățit, să-l împedici zic, a cere plata ostentivului sale, iar clientul să refuze plata sprijinindu-și incorectitudinea pe un text de lege, aceasta

(3) L. 6. ff. Mandati vel contra.

nu o înțeleg și nu cred că o asemenea dispozițiune se va putea menține.

Art. 19 este important prin faptul că declară valabile convențiunile prin cari s'ar stipula drept plată de onorar, o parte din câștig (pactul quota litis).

Art. 19. «În cas când avocatul s'ar însărcina nu numai cu pledarea procesului, dar și cu facerea procedurilor și s'ar obliga să poarte el grija și cheltuelile procesului în locul părții, convențiunile de onorariu sunt valabile și dau acțiune în justiție chiar dacă s'ar stipula prin ele o parte de câștig.

Onorariile ast-fel stipulate vor fi privilegiate asupra sumelor sau bunurilor câștigate și se vor plăti cu preferință și cu analogie din ori-ce sume s'ar realiza prin executarea hotărârilor câștigătoare.

Dacă însă onorariile stipulate ar fi excesive și în disproporțiune cu munca ce avocatul a depus și cu cheltuelile ce a trebuit să facă în acest proces, ele vor putea fi reduse *ex aequo et bono* de instanțele judecătorești, precum s'a zis mai sus».

Chestiunea dacă pactul quota litis pe care un rescript al împăratului Marcu Aureliu 'l declara contrar bunelor moravuri, este sau nu valabil, a dat naștere, se știe, la întinse discuțiuni în doctrină și jurisprudență.

La noi, în timpul din urmă, înalta Curte de cauză sprijinindu-se și pe vechea tradițiune a țării, cum zice într'unul din considerantele sale, l'a admis ca valabil întru cât nu e întemeiat pe o cauză ilicită (4).

Autorul proiectului împărțind modul de a vedea al Curței noastre supreme, a înscris formal în lege validitatea unei asemenea convențiuni între avocat și client, și cred că a făcut bine.

* * *

Capitolul ce urmează este intitulat «*Despre asistența judiciară*».

Sunt lucruri cari nu aș nevoe de nici un comentariu, sau despre cari nu s'ar putea zice de cel ce ar voi să le comenteze, de cât bine.

Dintre acestea este și crearea în țară la noi a asistenței judiciare.

După stagiū și incompatibilități, asistența judiciară constituie o reformă de o necontestabilă importanță și a căreia creare este de mult și viū dorită.

La noi în țară, inițiativa privată este din nenorocire, foarte slabă, mai ales când e vorba de asistență și de aceea era dat tot Statului să creze și această instituțiune, care cel puțin intră

(4) Pactul quota litis nefiind oprit de o anume lege în toate cazurile și necondiționat, el e nul și fără tărie numai întru cât e întemeiat pe o cauză ilicită.

Cestiunea de există sau nu o asemenea cauză, este o apreciere de fapt a instanței de fond care scapă de cenzura Curței de casațiune.—Cas. I, 30 Mai 1897, Bul. 1897, pag. 704.—Vezi în acelaș sens decizia Cas. I, 18 Iunie 1899, Bul. 1899, pag. 770.

în cadrul atribuțiunilor sale, pe lângă atâtea altele cu a cărora creare și conducere ar fi fost cu bună dreptate să se însărcineze inițiativa particulară, dacă am fi avut'o.

Autorul proiectului stabilește în acest capitol în articolele de la 20 până la 29 inclusiv, următoarele reguli :

I. Ori-ce avocat e dator să asiste înaintea tuturor instanțelor judecătorești, exceptându-se judecătorii de pace, pe cei fără mijloace.

II. Cel care cere asistența trebuie să dovedească starea sa de lipsă printr'un certificat de paupertate.

III. Cererea se adresează președintelui tribunalului care, în materie corecțională, numește din oficiu pe apărător. În materie civilă, asistența se discută în camera de consiliu de complectul tribunalului, fără citarea părților și fără apel sau recurs, și în cas de admitere, președintele supune cererea decanului care, în înțelegere cu consiliul de disciplină, delege în termen de cel mult 8 zile pe avocatul ce urmează a asista pe suplicant. În cas când decanul nu va fi următor și nu va comunica președintelui în termen numele avocatului delegat, delegarea se va face de către tribunal.

Cum vedem, cererea de asistență judiciară se adresează președintelui Tribunalului. Același sistem este admis în Germania, Anglia, Suedia, Ungaria și Țările de jos. În Franța și Italia, cererea se adresează unui biuroș special compus, în Franța din membrii aleși dintre vechii magistrați, avocați, notari, etc., sub conducerea directorului biuroului timbrului și înregistrării; iar în Italia compus dintr'un magistrat sau fost magistrat, un membru al parchetului și un avocat.

Nu mă interesează chestiunea, dacă în cea ce privește instanța care are să judece admisibilitatea cererei de asistență, este mai bun sistemul German pe care l-a adoptat autorul proiectului, sau cel Frances. O dată admis principiul, rămâne ca experiența să ne arate inconvenientele cari s'ar putea ivi.

Dacă ar fi să'mi dau părerea, mărturisesc că a'și inclina către sistemul Austriac, după care cererea de asistență judiciară se adresează consiliului de disciplină al corpului de avocați, singurul în drept a o admite sau respinge. Și inclin către acest sistem pentru două motive : I) Mi se pare că e firesc ca aceia de la cari se cere o muncă gratuită pentru îndeplinirea acestei frumoase misiuni, să fie singuri în drept a judeca dacă solicitatorul merită sau nu ajutorul lor. Nu cred să se gândească cine-va că consiliul de disciplină ar putea refusa din principiu cererile de asistență judiciară, pentru a scuti pe membrii

baroului de o muncă gratuită. Acei cari știu pe ce întinsă scară se practică chiar astă-zi asistența judiciară, de și nu există nici-o lege obligatorie, vor fi alături cu mine să afirme, că consiliile de disciplină din țara noastră, și vor îndeplini cu multă generositate această însărcinare. II) Este în dorința tuturilor ca afacerile deferite justiției, să se resolve cât mai fără întârziere. Or, în țară la noi magistrații, în afară de ședințe, sunt destul de ocupați cu cele-lalte lucrări de cancelarie, pentru ca să li se mai creeze noi atribuțiuni, cari vor aglomera lucrările și vor produce ast-fel noi întârzieri.

O chestiune asupra căreia proiectul nu se pronunță este aceia a se ști dacă streinii se vor putea bucura în țara noastră de beneficiile asistenței judiciare.

Cred că era bine ca lucrul acesta să se spună lămurit în lege, pentru a nu se da loc la discuțiuni cari s'au ivit și în alte țări unde există legiferată asistența judiciară. Așa d. ex. în Anglia streinii nu au drept a beneficia de asistența judiciară. În Danemarca, Suedia, Norvegia și Italia au acest drept. În Franța, Germania, Austria, Ungaria, și Țările de jos, n'au acest drept de cât dacă există reciprocitate (5).

(Va urma)

Em. M. Dan
Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE, Secția I

Audiența de la 13 Noembrie 1902

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Moise Acherman cu Costache Crăescu

Opoziție. — Drept facultativ pentru cel judecat în lipsă. — Dacă acesta poate ataca cu apel hotărîrea dată în lipsă. — (Art. 316 Pr. civ.; art. 55 din legea judecătorilor de pace).

Dreptul de opoziție fiind facultativ pentru cel judecat în lipsă, el poate uza sau nu de densus, și, dacă nu uzează de el, și este încă în termen, nimic nu se opune să atace hotărîrea dată în lipsă direct, pe calea apelului.

Decisiunea 421/902. — Casată, sentința trib. Fălciu, No. 103/902 după recursul făcut de Moise Acherman, în proces cu Costache Crăescu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l C. Oeconomu ;

Pe d-l avocat Em. Pantazi, în desvoltarea motivului de casare.

Pe d-l avocat Petre Borș, în combateri.

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

« Exces de putere și violarea art. 55 din legea judecă-

(5) Vedi Fuzier-Herman, Répertoire général alphabétique p. 274 No. 334.

toriilor de pace și 316 Pr. civ. De oare-ce Judecătoria de pace mi anulase opoziția ce făcusem contra cărții de judecată cu No. 7/902, sub motiv că nu e semnată de mine, acea opoziție se consideră ca și cum n'ar fi existat și sunt în drept a face apel».

Având în vedere sentința supusă recursului, din care rezultă că, Costache Crăescu chemând în judecată pe Moise Acherman, pentru o datorie de 571 lei 50 b., judecătorul ocolului Podoleni, jud. Fălciu, prin cartea de judecată cu No. 7 din 8 Ianuarie 1902, a admis acțiunea în lipsa lui Moise Acherman; că acesta, în ziua de 15 Ianuarie, făcând opoziție contra acestei cărți de judecată, judele de ocol, prin cartea de judecată cu No. 68 din 4 Februarie 1902, a declarat nulă opoziția ca neregulat făcută, nesemnată de oponent, care scia carte, ci de un fiu al lui care n'avea împuternicire pentru aceasta; că, la 6 Februarie, Acherman, a făcut apel, cerând tribunalului reformarea primei cărți de judecată cu No. 7/902, dată în lipsă, și al cărei termen de apel nu expirase încă; că tribunalul prin sentința atacată azi cu recurs, a respins apelul ca inadmisibil, pe motiv că cartea de judecată cu No. 7/902 fiind deja atacată prin opoziția declarată nulă prin cartea de judecată No. 68, nu mai era susceptibilă de apel;

Considerând că judecătorul de pace, prin cartea de judecată No. 68/902, declarând nulă opoziția la cartea de judecată No. 7/902 ca neregulat făcută, de o persoană fără împuternicire, acea opoziție urmează a se considera ca inexistentă, ca și când n'ar fi fost.

Considerând că ast-fel fiind singura carte de judecată rămasă în ființă era cea cu No. 7/902;

Considerând că, dreptul de opoziție, fiind facultativ, pentru cel judecat în lipsă, el poate uza sau nu de dânsul, și, dacă nu uzează de el, și este încă în termen nimic nu se opune să atace hotărârea dată în lipsă direct, pe calea apelului;

Considerând că, în speță, Acherman, fiind încă în termen să atace cu apel cartea de judecată No. 7/902, considerată ca ne atacată încă cu opoziție, reu tribunalul i-a respins apelul ca inadmisibil.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE, Secția II

Audiența de la 9 Decembrie 1902

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Elena T. Eftimiu cu Primăria Capitalei

Recurs. — Carte de judecată. — Recurs sau apel la tribunal. — Cestiunea de a se ști dacă cererea adresată tribunalului este un apel sau un recurs. — Cestie de fapt. — Aprecie suverană a tribunalului.

Apel. — Contravenții polițienești. — Carte de judecată achitătoare. — Dacă există dreptul de apel în contra unei asemenea cărți de judecată.

1. Cestiunea de a se ști dacă o parte a înțeles ca prin cererea ce adresează tribunalului să facă un apel iar nu recurs în contra unei cărți de judecată, este o cestiune de fapt asupra căreia tribunalul este în drept a aprecia și a decide într'un fel sau un altul.

2. In materie de contravenție polițienească nu există drept de apel în contra cărților de judecată achitătoare, ast-fel că nici partea civilă, nici Ministerul public, nu au dreptul de apel în contra unor asemenea cărți de judecată.

Decisiunea 1355/902. — Casată, fără trimetere, sentința trib. Ilfov, s. II, No. 367/902, după recursul făcut de Elena T. Eftimiu în proces cu Primăria capitalei, pentru contravenție.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier D. Hentzescu;

Pe d-l avocat Saita în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-l avocat Antimescu din partea Primăriei, în combateri;

Deliberând,

Asupra mijlocului II de casare:

«Exces de putere și violarea art. 169 Pr. pen.; 69 și 73 din legea judecătorilor de pace.

«Tribunalul pentru a mă condamna, crede că Primăria parte civilă, are drept a face apel în contra cărții de judecată achitătoare și că acest apel l-ar investi cu acțiunea publică în această materie de contravențiunii polițienești în contra textului și spiritului sus citatelor texte de lege».

Având în vedere sentința supusă recursului din care rezultă că recurența fiind dată în judecată la judele de ocol pentru că nu s'ar fi conformat regulamentului comunal de a desființa un zid ce amenința căderea, judele de ocol a achitat pe recurentă de această contravențiune;

Că în urmă, Primăria declarând recurs în contra cărții de judecată, în cursul instanței a modificat cererea în sensul că Primăria a înțeles a face apel, iar nu recurs și tribunalul considerând cererea ca apel, a procedat la judecarea lui, conform dispozițiilor prevăzute de lege pentru apel;

Considerând că, cestiunea de a se ști dacă o parte a înțeles ca prin cererea ce adresează instanței de fond să facă un apel, iar nu recurs în contra hotărârei primei instanțe este o cestiune de fapt asupra căreia instanța de fond este în drept a aprecia și a decide într'un fel sau altul;

Considerând însă, că, după disp. art. 169 din Pr. pen. sentințele date în materii polițienești nu vor putea fi apelate, de cât atunci când vor pronunța închisoarea sau când amenzile și pretențiunile civile, vor trece peste 10 lei, principiu care se vede consacrat și prin art. 69 din legea judecătorilor de ocoale, cu singura deosebire că valoarea e urcată de la 10 la 25 lei;

Considerând în specie că, cartea de judecată apelată de Primărie fiind achitătoare de faptul de contravențiune imputat recurentei și dreptul de apel în contra unor asemenea cărți de judecată, nefiind conferit prin nici un text de lege, nici părții civile, nici Ministerului public, reu tribunalul a procedat la judecarea apelului, condamnând pe recurentă după apelul făcut de partea civilă;

Că de aceea motivul este întemeiat.

Vezând și art. 39 din legea organică a acestei Curți;

Pentru aceste motive, și fără a mai discuta și pe cele-lalte; Curtea, casează, fără trimitere, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența de la 4 Noembrie 1902

Președenția D-lui Al. D. DOBRICEANU, Consilier

Radu Bălcă (apel corecțional)

Decisiunea corecțională No. 1337

Hotăriri. — Hotăriri penale. — Comunicarea lor. — Copie sau extract. — (Art. 183 din Pr. penală).

In materie penală, comunicarea copiei sentinței condamnatoare către cel condamnat trebuie să se facă comunicându-i-se chiar copie după sentință, nu un simplu extract după sentință în care să nu se arate nici un considerant de fapt sau de drept.

S'au ascultat d-nii avocați Filiti și Socaciu, din partea apelantului în susținerea motivelor de apel și d-l procuror în conclusioni;

Curtea deliberând,

Asupra apelului făcut de inculpatul Radu Bălcă în contra sentinței No. 1699 din 1902 a trib. Ilfov, secția II, prin care i se respinge contestațiunea ce a făcut în contra executărei sentinței No. 1616 din 1901;

la titulatura ce arată autoritatea de unde emană cartea de judecată.

Certificarea copieii cu originalul va fi făcută de grefier (art. 134 Pr. civ. și 1816 C. civ.) atât la tribunale și curți, cât și la judecătoriile de ocoale (8).

Terminând, țin să arăt o dorință legitimă a tuturor grefelor, anume ca sentințele date asupra apelurilor venite de la judecătoriile de ocoale, să se treacă numai în *extract*, căci cu personalul redus de care dispun astăzi tribunalele, îndeplinirea acestei formalități devine absolut anevoioasă, așa că micii funcționari ai arhivelor și grefelor atât de rău plătiți, sunt nevoiți să lucreze și noaptea.

Ștefan Scriban

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ILFOV, SECȚIA I

Audiența de la 16 Octombrie 1902

Președinția D-lui M. A. BALȘ, Judecător

Dionisie Mihail cu Marin Ionescu

Sentința civilă No. 734

Vânzare.— Când vânzarea este perfectă.— Vânzare condițională.— Când se transferă proprietatea de la vânzător la cumpărător.— (Art. 1295 din Codul civil).

Vânzarea este perfectă din momentul ce părțile au convenit asupra prețului și asupra obiectului, cu toate că prețul nu a fost plătit nici obiectul predat.

Când este vorba de o vânzare condițională, transferarea proprietății de la vânzător la cumpărător va avea loc când se va îndeplini condițiunea sub care s'a făcut vânzarea.

S'a ascultat d-l advocat N. Ath. Popovici din partea reclamantului oponent și d-l advocat Stănescu-Jiu din partea pârîtului Marin Ionescu.

Tribunalul,

Având în vedere opozițiunea făcută de Dionisie Mihail contra sentinței acestui tribunal cu No. 752/99;

Având în vedere actele din dosar și susținerile ambelor părți;

Având în vedere că prin sentința opoasă s'a respins ca nesusținută acțiunea intentată de Dionisie Mihail contra lui Marin Ionescu obligându-l și la 50 lei cheltuieli de judecată;

Având în vedere că reclamantul prin acțiunea sa tinde să defendorul Marin Ionescu să fie obligat a lăsa în proprietatea și posesiunea sa, locul situat în București strada Cantemir No. 4 colț cu str. Olteni, iar sentința ce se va pronunța să fie loc de titlu de proprietate al aceluși loc;

Având în vedere declarațiunea cu data de 17 Noiembrie 1894 și vizată de Casieria centrală prin care Marin Ionescu se obligă să aprobându-se licitația locului din str. Cantemir colț cu str. Olteni, de către Primărie, licitație la care el se purtase adjudecator și va vinde d-lui Dionisie Mihail cu prețul de 4115 lei, din care 3915 lei îi va depune, la Primărie, făcându-se actul pe

(8) Trib. de comerț și trib. civile au competența de a certifica exactitatea copiilor extrase din registrele comerciale. Copiile de pe actele legalizate sau sub semnătură privată, se eliberează de tribunale. V. art. 31 și 32 L. Aut. actelor. În privința copiilor de pe actele stării civile, v. *D. Alexandrescu*, VII, p. 231.

numele d-lui Dionisie Mihail, iar restul de 200 lei și va număra d-sale drept osteneală;

Având în vedere că conform depozițiunile art. 1295 Cod civil vânzarea este perfectă din momentul ce părțile au convenit asupra prețului și asupra obiectului cu toate că prețul nu a fost plătit nici obiectul predat; că în speță fiind vorba de o vânzare condițională transferarea proprietății de la vânzător la cumpărător va avea loc din momentul în care consiliul comunal va aproba vânzarea pentru care Marin Ionescu s'a purtat adjudecator;

Având în vedere că după copia după votul consiliului comunal din ședința de la 2 Martie 1895, rezultă că comisiunea a opinat de a se admite vânzarea cu prețul rezultat de la licitațiune de 3915 lei al locului sus zis;

Că dară în deplinindu-se condițiunea sub care fusese încheată vânzarea, transferarea proprietății a avut loc din acel moment, între părțile contractante.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător M. Balș, tribunalul, admite opoziția și obligă pe Marin Ionescu să dea reclamantului Dionisie Mihail act de vânzare în termen de 10 zile de la depunerea prețului la Casa de Depuneri, etc.

(ss) M. A. Balș, D. Negulescu.

grefier (s) C. N. Răduleanu

JUDECATORIA OCOLULUI DORHOI

Audiența de la 24 August 1902

Ion Tănase cu Gheorghe Cucu și Iancu Andronovici

Carte de judecată No. 442 (*)

Pământ rural.— Arendarea unui asemenea pământ dat prin legea de împrumut, la alte persoane decât cele prevăzute la art. 1 și 2 din legea din 1879 interpretativă a legii rurale din 1864, cu privire la înstrăinările unui asemenea pământ.— Dacă o asemenea închiriere se poate anula pe baza sus arătatei legi.

Nulitățile declarate prin legea din 13 Februarie 1879, fiind de strictă interpretare de aci rezultă că nu se pot declara nule de cât actele făcute cu violarea art. 1 și 2 din citata lege.

Ast-fel, închirierile unor asemenea locuri, ne fiind prevăzute printre înstrăinările declarate nule prin articolele sus citate, aceste închirieri sunt valabile și produc efectul lor, ori cărei persoane ar fi închiriate, când contractul care constată închirierea e făcut în condițiunile legeri pentru închirieri.

Judecata,

Având în vedere acțiunea în revandicare intentată de Ion a lui Ion Tănase contra lui Gh. Cucu și Iancu Andronovici și care acțiune are de obiect a se obliga pe acești din urmă să delase în stăpânirea celui întâi întinderea de 80 prăjină pământ situat în cătuna Trestiana, comuna Broscăuți;

Având în vedere cererea de chemare în garanție a reclamantului Ion Tănase îndreptată contra lui I. Condrea și care e făcută cu scopul ca acest din urmă ca vânzător a locului ce se revandică să apere pe cumpărătorul reclamant atât de liniștită posesiune a imobilului cumpărat cât și de evicțiune;

Având în vedere și cererea lui I. Condrea înreg. la No. 8836/902 făcută contra pârîtului Gh. Cucu și care are de obiect a se declara în primul loc resiliat contractul de arendare aut. de trib. Dorhoi sub No. 461 din 1894 și în al doilea loc a-l declara ca inexistent;

Având în vedere susținerile părților, conlusiile scrise

(*) Vezi jurnalul No. 11232 publicat în *Curierul judiciar* No. 14 din a. c.

presentate numai de pârîtul Gh. Cucu și actele înfățișate;

Având în vedere că din desbateri și actele produse se constată în fapt următoarele: locuitorul Ion Condrea din comuna Broscăuți cu contractul autenticat de trib. Dorohoi la No. 461/94 și transcris în registrele aceluși tribunal la No. 305/94, arendează pârîtului Gh. Cucu una falce pământ pe timp de 15 ani cu preț de 20 lei anual; că posterior acestei arendări, în anul 1902 arendașul vinde de veci reclamantului Ion a lui Ion Tănase aceeași întindere de pământ, cu contractul autenticat de trib. Dorohoi sub No. 140 și transcris la No. 122; că cumpărătorul Tănase voinde a lua în stăpânire locul cumpărat întîmpinînd dificultăți din partea pârîtului de astăzi Cucu care se opune a-l preda pentru cuvîntul că dînsul e arendaș;

Având în vedere că reclamantele Tănase prin avocatul său Ern. Cananău, cere admiterea acțiunii în revandicare, basându-se pe următorul motiv: că contractul de arendare încheiat între I. Condrea și Gh. Cucu trebuie declarat inexistent față cu legea rurală din 1864 și cea din 13 Februar 1879, care declară nule ori-ce înstrăinări făcute în contra dispozițiilor prevăzute în menționatele legi; că în specie arendarea fiind făcută de un sătean către un comerciant târgoveț, prin aceasta s'a violat disp. art. 1 și 2 din legea din 1879; că chiar admițându-se că arendașul Cucu e fiu de clăcaș, încă revandicarea e nulă, căci legiuitorul a înțeles a permite asemenea înstrăinări numai între locuitorii ce muncesc pământul; că din întreaga economie a legii reiese că și arendările sunt prohibite, când nu sunt făcute în condițiile prevăzute de legea din 1879; că deci Gh. Cucu posedând fără nici un titlu pământul ce se revandică, urmează a-l delăsa în absolută stăpânire a cumpărătorului reclamant;

Considerând deci că chestia dedusă judecăței noastre este a se ști dacă contractele de arendarea pământurilor date prin legile de improprietărire, trebuie declarate nule când ele sunt încheiate între un sătean și un târgoveț sau un sătean și un fiu de clăcaș;

Considerând că nulitățile declarate prin legea din 13 Februar 1879 fiind de strictă interpretare, de aci rezultă că prin analogie nu se pot declara nule de cât actele făcute cu violarea art. 1 și 2 din citata lege căci știut e că după disp. art. 735 Pr. civ. numai atunci un act e nul, când nulitatea lui e formal pronunțată de lege;

Considerând că din cuprinsul citatelor texte din legea din 1879 legiuitorul a prevăzut că sunt nule: a) Toate actele prin care sătenii sau moștenitorii lor înstrăinează sau hipotechează pământurile date lor prin legea de improprietărire, prin testamente sau acte între vii și b) toate înstrăinările acestor pământuri făcute de sătenii sau moștenitorii lor prin acte autentice sau sub semnătură privată în mod direct, indirect, deghisat sau prin persoane interpuse; că, deci, printre aceste înstrăinări ne fiind prevăzute și arendările nu se poate susține că e nul actul în virtutea căruia pârîtul Cucu deține pământul revandicat; că, deci, fără a mai discuta dacă arendașul ca comerciant, târgoveț sau ca fiu de clăcaș ar avea sau nu dreptul a ține în arendă pământurile declarate inalienabile prin legile din 1864 și 1879, reclamantul I. Tănase urmează a cădea în pretențiunii, căci legiuitorul prin nici un din dispozițiunile nu interzice nici nu limitează la ce anume categorii de persoane are drept săteanul să și arendeze pământul clăcășesc, destul numai ca săteanul culegînd fructele civile sau naturale să se folosească de pământul cu care el sau autorii săi au fost improprietărit, or unul din drepturile de folosință este și arendarea și ar fi fost inadmisibil ca legiuitorul să fi privat pe sătean de această folosință punînd-o în cazul înstrăinărilor prevăzute de art. 1 și 2 din legea din 1879; că cel mult asemenea arendări s'ar putea declara nule când s'ar dovedi că sunt făcute cu spirit de înstrăinare deghisată și peste termenul înstrăinărilor prevăzute de lege, chestie care nici n'a fost pusă în discuție;

Considerând apoi că după disp. art. 1441 C. civ. când

locatarul vinde lucrul arendat cumpărătorul e dator a respecta locația sau arendarea făcută înaintea vînzării; cănd a fost făcută prin act autentic, afară de cazul când desființarea ei din pricina vînzării s'ar fi prevăzut în însuși contractul de arendă; și în specie pârîtul Cucu arendînd în 1894 de la I. Condrea, pământul ce acesta l'a vîndut reclamantului I. Tănase, acesta e îndatorat a respecta arenda, căci în primul loc contractul e autentic și transcris, și în al doilea loc nu s'a prevăzut în el desființarea din cauza vînzării; că, deci, și din acest punct de vedere, acțiunea lui Tănase, urma a fi respinsă;

Având în vedere că incidentul ridicat de pârîtul Cucu că judecătoria nu ar fi competentă de a se pronunța asupra nulității unui act autentic de tribunal, cum e în specie contractul de arendare intervenit între I. Condrea și Gh. Cucu, acest incident nu mai suferă discuție acum la judecarea fondului procesului, căci el a fost deja tranșat înainte de a se da cuvîntul părților în fond, fiind respins ca lipsit de temeii. (Vezi jurnalul No. 11232 din 21 August 1902);

In ce privește cererea făcută de Ion Condrea:

Considerînd că în primul loc pentru ca acesta să poată ajunge la resilierea contractului de arendare ce l'a încheiat cu pârîtul Cucu i-a deferit aceluia un jurămint decisoriu pentru a dovedi că nu i s'a plătit arenda; că Cucu prestînd jurămintul potrivit art. 240 Pr. civ. după cum se constată din procesul-verbal No. . . . anexat la dosar, a declarat că a achitat locatorului întregul preț al arendeii, deci potrivit art. 1211 C. civ., Condrea urmează a cădea în pretențiile pentru resilierea locației din cauza ne plăței căstului;

Considerînd că în al doilea loc, Condrea își întemeiază cererea și pe neexistența contractului de arendare, ca fiind isbit de nulitate potrivit art. 1 și 2 din legea 13 Februarie 1879; că această ne existență a actului urmează a fi respinsă pentru aceleași considerente prevăzute în această carte de judecată și pe care s'a basat și reclamantele I. Tănase;

Considerînd că din cele expuse fiind stabilit că e validă arendarea făcută de Condrea lui Cucu, cererea de chemare în garanție a reclamantului I. Tănase făcută contra lui Condrea nu mai are interes și deci urmează a fi respinsă ca atare mai ales că arendașul Cucu nici nu contestă dreptului lui Tănase de cumpărător al pământului arendat;

Avînd în vedere că în tot cursul desbaterilor reclamantele n'a pus nici o concluzie în contra pârîtului Andronovici și nici acesta n'a făcut vr'o cerere de cheltueli;

Apreciînd cererea de cheltueli făcută de pârîtul Cucu judecata fixează suma de 60 lei;

Pentru aceste motive, judecata, respinge, ect.

p. Judecător (s) Al. I. Spiridon.

grefier (s) Al. Ionescu

Principiile unei noi refutații a doctrinei socialiste

Ați mai toată lumea știe mai mult sau mai puțin ce este socialismul. Majoritatea norodului își închipue însă că socialistii sunt niște indiviți infricoșai, cu intenții criminale, cu alte cuvinte pentru ei socialism e același lucru cu anarchism dinamitînd, cu nihilism revoluționar, etc.

Chiar și cei ce au trecut prin vre-o facultate de drept ori filosofie ades fac o nespūsă greșeală confundînd teoria științifică socialistă, cu teoriile de artă socialistă cari în majoritatea cazurilor nu sunt de cât expunerea mijloacelor prin ajutorul cărora, doctrina științifică se poate aplica.

În refutarea ce-mi propun să fac și din care

sper să es victorios am nevoie întâi de toate de o limitare, de o definiție, complectă a ideilor socialiste.

Din câte definiții cunosc cea mai lămurită și desevêrșită mi se pare că e cea a distinsului economist, Profesorul Deschamps.

Iată-o: «Socialismul are de scop supresiunea proprietății private și socializarea ei (1), pentru că ast-fel după cum just este, să domnească în societate o egalitate între indiviși cât se poate mai desevêrșită».

Și acum să revenim la chestia de artă socialistă.

Care sunt mijloacele ce socialiștii propun pentru a izbândi visul lor chimeric dar admirabil de frumos?

Cel mai simplu mijloc și care se presintă tutulor spiritelor se reduce la o mică socoteală aritmetică:

Toate bunurile sunt în cantitate de 1000 bunioară cari trebuie să fie împărțite la 100 de indiviși (numărul membrilor societății). Aceștia în schimbul unei munci ce vor furnisa societății, utilitatea X, vor căpăta în schimb, utilitate în cantitate de 10. Lucru e uimitor de limpede și de simplu.

Dar din nenorocire lucrurile nu se întâmplă ast-fel având în vedere deosebirile și fantaziile naturii omenestii.

În acest 10 de utilitate voi primi spre exemplu 3 de locuință, 3 de mâncare, 3 de băutură și 1 de îmbrăcăminte.

Ce se întâmplă însă, eu P. nu am nevoie de 3 de băutură fiind antialcoolic, nici de 3 de mâncare fiind foarte cumpătat pe câtă vreme I. are nevoie de 4 de mâncare și 4 de băutură. Rezultatul: eu P. voi lucra X ore pentru ca să obțin 6 de utilitate iar I. pentru aceiași număr va obține 12 de utilitate deci egalitatea e nimicită. Sau cu alte cuvinte eu voi fi condamnat să muncesc toată viața mea pentru tovarășul meu I.

Acest lucru să vede în sânul familiei, țice socialistul; da, însă în sânul familiei domnește dragostea, marea dragoste care nu există de cât în cantitate enorm de mică în societate. Dar se vedă dilnic, replică socialistul oameni cari își sacrifică viața pentru binele aproapelui. ....

La această aserțiune ne aducem aminte o licărire genială a lui Prud'hon «Pour outrui, on se foit tuer volontier, mais on ne travaille pas!».

Ce adevărat e! Și acest adevăr își are fundamentul său metafizic pe care mă voi încerca să-l lămuresc.

Când vedem pe cine-va pe marginea unei prăpăstii, în mijlocul flăcărilor sau al valurilor, fără de veste ne surprindem tresărind și schițând o mișcare de a-i sări în ajutor: mișcarea aceasta e

(1) Aci e una dintre deosebirile mari dintre socialism și anarchism. Amândouă doctrinele admit supresiunea proprietății private, însă socialiștii o socializează hipertrofiind aparatul administrativ, pe câtă vreme anarhiștii se mărginesc la aboliție pur și simplu.

pornită din simțimentul de solidaritate a speței, dacă temperamentul nostru personal e ceva mai exuberant și pericolul iminent fără a ne gândi o clipă, și accentuez aceasta, fără a medita un minut sărim în foc sau în apă spre a-l scăpa, de multe ori aceste acte sunt răsplătite cu distrugerea individului, cu moartea sa, cea ce e sigur însă e că în momentul când am sărit să scăpăm pe aproapele nostru nu ne am gândit, nu am meditat că existența noastră era în primejdie, ne-am supus unui act cu desevêrșire reflex și poate că dacă mâine cine-va ne-ar invita să repetăm acest act, după o matură judecată neîndoios nu l-am reîncepe

Cu munca însă pentru altul totul e intervertit aci o serie de acte, asupra rezultatului căruia avem vreme să medităm și simțimentul nostru propriu de conservare să se deștepte. Căci neîndoios munca excesivă uzează pe individ și apropie inevitabil moartea.

Instinctiv individul tinde spre trândăvie, spre contemplație și toate sforțările noastre nu au altă tendință de cât «utilitate multă obținută cu muncă puțină», legea economistă capitală ȝisă «du moins effort».

Și dacă acestea nu ar fi suficiente pentru a proba utopia socialistă în câte-va cuvinte uzând și de vechi mijloace mi se pare că acest biet «castel espanol» va cădea nelăsând în urmă de cât o deziluzie mai mult!

Socialiștii țic să ne încercăm să dăm tutulor după forțele și nevoile sale. Dar care va fi criteriul judecătii, cine va fi în stare să-mi măsoare mie în chip exact nevoile și forțele. Și chiar dacă această măsurătoare, nedescoperită până aȝi, ar exista se poate ca eu să fiu un netrebnic din punct de vedere social și cu toate astea să am nevoi înzecit mai multe de cât X care e muncitor. Atunci egalitatea. ....? Pe urmă ce e mai lesne de cât ca cei însărcinați cu aprecierea să fie nedrepti! Și chiar de ar fi drepti cum țicea J. St. Jevons oare munca celor ce sparg pietre e aceeași cu a celor ce-i supraveghează?

Chiar în doctrina lor, prin aplicarea principiilor lor vedem că socialismul nu e de cât o utopie ce frumos, e idealul socialist, să fim toți egali, toți frați, înotând în dragoste senină, muncind puțin și intens, având tot felul de bogății, ne mai având de ce ură ori invidia pe tovarășii noștri vom trăi o viață bine îmbălsămată de acordurile măestre ale producțiilor artistice.

Oare nu ar fi ăsta visul cel mai desevêrșit al omenirii? și de acea ori-ce suflet visător e fermecat de el iar mințile poetilor sunt legănate de această chimeră ce încântă ori ce inimă mare.

Ce păcat că de la vis la realizare e atât de mare distanță!

N. Petrescu-Gomnen

Paris, 30 Ianuarie